

Liite 1

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ESR-hankkeiden hakuohje 28.11.2011 Ohjeita hakehakemuksen täyttämiseen ja Manner-Suomen ESR- ohjelman valintaperusteet

Manner-Suomen ESR -ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto on EU:n rakennerahasto, joka osarahoittaa inhimillisten voimavarojen kehittämistoimintaa, lähinnä erilaisia koulutus- ja kehittämishankkeita. Tavoitteena on etsiä, kokeilla ja tuottaa uusia näkökulmia, malleja ja hyviä käytäntöjä suomalaiseen työvoima-, elinkeino- ja koulutuspolitiikkaan. Tavoitteena on edistää tasa-arvoa, ehkäistä syrjäytymistä, kehittää osaamista, työoloja ja henkilöstön hyvinvointia tai kehittää järjestelmiä, jotka helpottavat työmarkkinoiden toimintaa sekä aktivoivat ihmisiä osallistumaan ja tekemään työtä.

Hakijoiden edellytetään tutustuvan ohjelmakauden 2007-2013 Manner-Suomen ESR-ohjelma-asiakirjaan, joka löytyy osoitteesta www.rakennerahastot.fi.

Rahoitettavat toimenpiteet

Manner-Suomen ESR-ohjelman kautta rahoittavilla hankkeilla voidaan tukea pitkäaikaistyöttömien tai vajaakuntoisten kouluttamista työelämään, uusia työpaikkoja lisäävän yritystoiminnan ja yrittäjyyden lisäämistä, osaavan työvoiman saatavuuden turvaamista, koulutusjärjestelmien ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen uudistamista, koulutuksen työelämävastaavuuden parantamista sekä aikuisväestön koulutukseen osallistumisen edellytysten parantamista. ESR-hankkeina voidaan rahoittaa sellaisten järjestelmien kehittämistä jotka parantavat välillisesti eri kohderyhmien työllisyyttä ja työmarkkinakelpoisuutta. Lisäksi voidaan tukea monipuolisen osaamisen, osaamiskeskittymien, innovaatioympäristön ja työ- ja elinkeinoelämää tukevien palvelukokonaisuuksien kehittämistä sekä kansainvälistä yhteistyötä.

Kohderyhmät

ESR-hankkeiden toiminta kohdistuu työttömiin tai muihin työnhakijoihin (ml. lomautetut), yrittäjiin ja yritysten henkilöstöön, yrittäjiksi aikoviin, ammatinharjoittajiin ja oppilaitosten opiskelijoihin ja opettajiin. Mukana voi olla myös innovaatiotoimijoita.

Mikäli hanke kokonaisuudessaan tai osa siitä kohdistuu työttömiin, on yhteistyöstä sovittava paikallisen TE-toimiston kanssa jo ennen rahoituksen hakemista. Yhteistyön sisältö tulee kuvata hakemuslomakkeessa.

ESR-hankkeisiin voivat osallistua pääasiassa pk-yritykset. Suuret yritykset voivat olla hankkeissa mukana verkostoituneina pk-yritysten kanssa. ESR-hankkeisiin tulee osallistua useampi kuin yksi pk-yritys. Hankkeissa mukana olevien yritysten tulee täyttää seuraavat pk-yritysten kriteerit:

- Työntekijöitä 1 - 250

- vuosiliikevaihto enintään 50 miljoonaa euroa vuodessa tai
- taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa
- Enintään 25 % muiden kuin pk-yritysten omistuksessa

Tarkasteluajankohta on tilinpäätöshetki.

Työvoimapoliittiset toimenpiteet ESR-hankkeessa

ESR-hankkeissa voidaan toteuttaa työvoimapoliittista koulutusta työttömille ja myöntää palkkatukea henkilöiden työllistämiseen. Lisäksi ESR-hankkeissa voidaan varata starttirahaa yritystä perustaville henkilöille. Jos hankkeen aikana järjestetään koulutusta työssä oleville henkilöille vähintään 10 pvää/hlö, tämä on työvoimapoliittista yhteishankintakoulutusta. Työvoimakoulutuksen hankkii aina ELY-keskus.

Haettaessa rahoitusta työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin (palkkatuki, työvoimapoliittinen aikuiskoulutus, starttiraha) haettavaa rahoitusta ei sisällytetä EURA – järjestelmässä tehtävään hakemukseen vaan hakijan tulee tehdä erillinen selvitys näistä kustannuksista ja toimittaa selvitys allekirjoitettuna projektihakemuksen yhteydessä ELY-keskukseen.

Prosenttimääräisenä korvattavat välilliset kustannukset (flat rate)

1.6.2011 astui voimaan säännös uudesta kustannusmallista, jossa hankkeen välilliset kustannukset korvataan prosenttimääräisenä. Flat rate menettely tarkoittaa kiinteää prosenttiosuutta, jolla korvataan hankkeen välilliset kustannukset palkkakustannuksista. ESR-hankkeissa prosenttiosuus on 17 hankkeen hyväksyttävistä palkkakustannuksista. Välillisiä kustannuksia ovat esimerkiksi hankkeen matkakustannukset, toimistokulut, talous- ja tietohallintokulut sekä hankkeelle asetetun ohjausryhmän toiminnasta aiheutuneet kustannukset. Flat ratella katettavia kustannuksia ei tarvitse todentaa eikä raportoida. Alla flat raten laskentapohja. Tarkemmat ohjeet löytyvät osoitteesta www.rakennerahastot.fi. Liitteessä 2 on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ohje asiasta.

ESR:n ja EAKR:n välittömät kustannukset, jotka muodostavat flat raten laskentapohjan:	
Palkkakustannukset	
ESR:n välittömät kustannukset, joiden perusteella ei lasketa flat rate -kustannuksia:	EAKR:n välittömät kustannukset, joiden perusteella ei lasketa flat rate -kustannuksia:
<ul style="list-style-type: none"> - Hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen liittyvät ostopalvelut ml. hankkeeseen liittyvä markkinointi ja viestintä - Hankkeeseen kohdistuva tilintarkastus - Kohderyhmän tilavuokrat - Kohderyhmän aineelliset ja aineettomat pienhankinnat - Ns. erikseen raportoitavat kustannukset, joihin ei myönnetä tukea⁵ - (Työvoimapoliittiset toimenpiteet) 	<ul style="list-style-type: none"> - Hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen liittyvät ostopalvelut ml. hankkeeseen liittyvä markkinointi ja viestintä - Hankkeeseen kohdistuva tilintarkastus - Hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen liittyvät koneet ja laitteet, rakennukset ja maa-alueet, aineelliset ja aineettomat hankinnat sekä luontoissuoritukset
ESR:n ja EAKR:n välilliset kustannukset, jotka korvataan flat ratella, esim:	
Hankehenkilöstön: <ul style="list-style-type: none"> - matkakustannukset - toimitilat, laitteet ja niiden ylläpitokustannukset sekä toimistokustannukset - työterveysmaksut ja koulutuskustannukset Ohjausryhmän kustannukset ja muiden kokousten järjestelykustannukset	

De minimis –asetuksen soveltaminen yrityksiin kohdistuvissa ESR-hankkeissa

EU- projektille myönnettävä rahoitus on hakijaorganisaatiolle ja yrityksille julkista tukea, johon sovelletaan EY:n valtiontukisäännösten mukaan de minimis – ehtoa (Komission asetus N:o1998/2006). De minimis- tueksi määriteltyä rahoitusta voidaan kohdistaa yritykselle enintään 200 000 € kolmen vuoden aikana alkaen ensimmäisestä de minimis-päätöksestä.

Projektin toteuttajan on varmistettava ennen tuetun toiminnan aloittamista, että hankkeeseen osallistuvalla yrityksellä aiemmin myönnetty ja tämän hankkeen kautta yritykselle kanavoituva tuki ei ylitä de minimis – tuen määrää.

De minimis -tukea saanut yritys on lähtökohtaisesti itse velvoitettu seuraamaan saamansa de minimis – tuen määrää ja ilmoittamaan siitä projektin toteuttajalle.

Projektin toteuttajan on laadittava kunkin osallistuvan yrityksen osalta todellisiin toteutuneisiin kustannuksiin ja yrityksen suorittamiin maksuihin perustuva laskelma yritykseen hankkeen kautta kanavoidun tuen määrästä.

Lopullinen yritysکوhtainen tuen määrä selviää viimeisen tukea koskevan maksatuspäätöksen yhteydessä.

Yksityiskohtaista tietoa de minimis -säännöksistä ks. <http://www.tem.fi/> > kuluttajat ja markkinat>EU:n valtiontukisääntely >Valtiontukisäännöt> Vähämerkityksellinen tuki eli de minimis –tuki.

Hankkeiden valintaperusteet

Manner-Suomen ESR-ohjelman kehittämishankkeiden valintakriteerit

ESR-ohjelman ohjelma-asiakirjassa (luku 7.2) on lueteltu seuraavat yleiset periaatteet, joiden puitteissa ESR-toimenpiteitä hyväksytään rahoitettavaksi ohjelmasta:

- projektimainen toimintamalli ja pitkäkestoiset toimenpiteet
- verkostomaisuus, projektien yhteistyö, klusterit, yhteiset tukitoimet
- toimenpiteiden ja palveluiden räätälöinti kysyntää vastaavasti
- kumppanuus ja yhteistyö (paikallinen, alueellinen, kolmas sektori)
- julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus
- eri viranomaisten yhteistyö / poikkihallinnollisuus (temaattinen voimavarojen yhdistäminen)
- sosiaaliset innovaatiot
- hyvien käytäntöjen toteuttaminen, levittäminen ja juurruttaminen
- välittäjäorganisaatiot pienten toimijoiden valtakunnallisina tukirakenteina
- kansainvälisyys ja kansainvälistyminen
- sukupuolten välinen tasa-arvo.

Näiden yleisten periaatteiden avulla tehostetaan ESR-toiminnan vaikuttavuutta ja arvioidaan sen lisäarvoa keskeisimpiin kansallisiin strategioihin ja kehittämishankkeisiin. Eriyisenä lisäarvoa kuvaavana arviointikriteerinä pidetään toimintatapojen onnistuneisuutta kohderyhmien työllistyvyyden ja työmarkkina-aseman parantamiseen.

Hankesuunnitelmassa tulee huomioida sukupuolten yhtäläiset osallistumismahdollisuudet hankkeen erilaisissa toimenpiteissä.

Etelä-Pohjanmaan ELY -keskuksen ESR -hankkeiden valinnassa käytetään Manner-Suomen ESR -ohjelman 2007 - 2013 seurantakomitean hyväksymiä valintaperusteita. Valintaperusteet jakautuvat välttämättömiin ehtoihin, yleisiin arviointiperusteisiin sekä erityisiin arviointiperusteisiin.

Välttämättömät ehdot on kaikkien ESR -rahoitusta saavien hankkeiden täytettävä. Jos hakemus ei täytä yhtä tai useampaa välttämättömiä ehtoa, ei sitä oteta mukaan muiden arviointiperusteiden arviointiin. Jatkohankkeiden on täytettävä niiltä edellytetyt välttämättömät ehdot. Yleisillä arviointiperusteilla arvioidaan hankesuunnitelman toteuttamiskelpoisuutta. Rahoittajaviranomainen voi lisätä erityisiä arviointiperusteita, jotka asettavat rahoitettavalle toiminnalle tarkentavia kriteereitä.

I : Välttämättömät ehdot valinnalle

Jotta hakemus voidaan ottaa arvioitavaksi, on sen ensin täytettävä seuraavat välttämättömät ehdot:

- a) Hanke sopii ESR-ohjelmaan ja johonkin haussa avoimena olevaan ohjelman toimintalinjaan
  - kohderyhmät ja toimenpiteet ovat ohjelmassa määritellyt
  - yksi hanke voi kuulua vain yhteen toimintalinjaan

- b) Hankkeen toteuttajaorganisaatio on tukikelpoinen ohjelmassa myönnettävään tukeen
  - toteuttaja on oikeuskelpoinen juridinen henkilö
  - toteuttajan kirjanpitoon on mahdollista eritellä hankkeen kustannukset muista toteuttajan kustannuksista
  - yksityishenkilöt eivät voi hakea ESR-rahoitusta
  - toteuttaja ei saa olla konkurssissa, purettavana tai saneerausessa, kilpailukiellossa tai laiminlyönyt veroja tai sosiaaliturvamaksuja tai syyllistynyt oleellisesti väärin tietojen antamiseen tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen

- c) Hanke edistää vahvasti ainakin yhtä seuraavista ESR-ohjelman horisontaalisista painotuksista
  - sukupuolten välinen tasa-arvo sekä miesten ja naisten yhtäläiset mahdollisuudet työelämässä
  - kansainvälisen, kansallisen, alueellisen ja/tai paikallisen tason kumppanuus sekä työmarkkinaosapuolen ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen eri tasoilla
  - teknologiset ja sosiaaliset innovaatiot (sosiaaliset innovaatiot voivat liittyä esim. teknologiaan, kaupallistamiseen, organisaatioiden toimintaan tai sosiaalisiin käytäntöihin)
  - kestävä kehitys jonkin/joidenkin seuraavien ulottuvuuksien osalta: sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen kestävä kehityksen ulottuvuus

II Yleiset arviointiperusteet

Hankehakemukset pisteytetään yleisten arviointiperusteiden sekä mahdollisten alueellisiin ja rahoittajakohtaisiin painotuksiin perustuvien arviointiperusteiden perusteella. Arviointiperusteissa on ranskalaisilla viivoilla pyritty avaamaan mitä sillä tarkoitetaan.

Hankkeiden pisteytys

Hakemukset pisteytetään yleisten arviointiperusteiden sekä erityisten arviointiperusteiden osalta. Pisteytyksessä käytetään yksinkertaista kokonaispisteisiin perustuvaa laskentamenetelmää jossa arviointiperusteen toteutumista arvioidaan seuraavasti:

- 0 = ei lainkaan
- 1 = tyydyttävästi
- 2 = hyvin
- 3 = erinomaisesti

Arviointipisteitä hankesuunnitelman tulee saada vähintään puolet enimmäispistemäärästä jotta hakemus voidaan ylipäänsä hyväksyä.

Kukin kohta A1-5/B1-5 pisteytetään asteikolla 0-3, yleisten arviointiperusteiden maksimipistemäärä on 15.

Liite Arviointiperusteiden suhde hakemuslomakkeeseen

Arviointiperuste	Hakemuslomakkeen kohta
1. Projektisuunnitelman toteutuskelpoisuus ja tarve	Liittyy hakemuslomakkeeseen kokonaisuudessaan, mutta erityisesti kohtiin 5, 6, 7, 8 ja 9.
2. Projektin toteuttajan taloudelliset edellytykset ja projektin resurssit	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 3, 4, 8, 13 sekä pakollisiin liitteisiin.
3. Projektin toteuttajan osaaminen ja kokemus	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 3 ja 4 (varsinainen kysymys sisällytetään hakemukseen kohtaan 4) voidaan kysyä myös liitteellä.
4. Projektin toteuttajan verkostot ja yhteys sidosryhmiin	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 4 ja 5.
5. Projektin välittömät ja välilliset työllisyysvaikutukset	Liittyy hakemuslomakkeen kohtiin 7 ja 10.

A. Kaikkia rahoituksen hakijoita koskevat yleiset arviointiperusteet ovat seuraavat silloin, kun hankkeen toimenpiteet kohdistuvat aloittaviin henkilöihin

1. Hankesuunnitelma on toteuttamiskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen

- hankesuunnitelmalla on selvä hakemuksessa osoitettu yhteys toteuttavan organisaation strategiaan ja/tai mukana olevien organisaatioiden strategioihin ja/tai paikallisiin/alueellisiin/valtakunnallisiin strategioihin
  - hanke tuottaa lisäarvoa ja täydentää kansallista/toteuttajan normaalia toimintaa
  - hankkeeseen sisältyvät toimenpiteet ovat relevantteja kohderyhmän ja toimintaympäristön kannalta ja niillä voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet
  - hankkeen tarvelähtöisyydestä pystytään esittämään näyttöä
  - eduksi katsotaan, jos valmistelussa on kuultu relevantteja kohderyhmää edustavia järjestöjä
  - hankkeen toiminnassa on otettu huomioon sukupuolisensitiivisyys ja sukupuolivaikutusten arviointi
2. Hankkeen toteuttajalla on taloudelliset edellytykset hankkeen toteuttamiseksi ja hankkeelle esitetyt resurssit ovat realistiset projektisuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi
    - hankkeen toteuttajan esittämät taloudelliset resurssit ovat realistiset hankkeen toteuttamiseksi
    - hankkeen toimenpiteitä voidaan pitää kustannustehokkaina suhteessa kohderyhmän määrään, tarpeisiin ja hankkeen edellyttämiin resursseihin
  3. Hankkeen toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi riittävä osaaminen ja kokemus
    - toteuttaja pystyy osoittamaan riittävää hankehallinnon kokemusta ja osaamista
    - toteuttaja pystyy osoittamaan suunnitelman mukaisen toiminnan edellyttämää riittävää kokemusta ja osaamista
  4. Hankkeen toteuttajalla on toteutuksen kannalta oleelliset verkostot ja järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin
    - hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat tahot ovat relevantteja ja sitoutuneita
    - kohderyhmään kuuluvat organisaatiot ovat sitoutuneita toimintaan tai kohderyhmän rekrytoinnista on selkeä suunnitelma
  5. Hankkeessa on tarkoitus saavuttaa välittömiä tai välillisiä pitkäkestoisia työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä tuloksia ja vaikutuksia
    - työllisyyttä edistävät tai ylläpitävät tulokset ovat mitattavia tai vaikutuksia pystytään arvioimaan
    - hankkeessa kehitettävät hyvät käytännöt ovat siirrettävissä ns. normaaliin toimintaan

B. Kaikkia rahoituksen hakijoita koskevat yleiset arviointiperusteet ovat seuraavat silloin, kun hanke ei kohdistu toimenpiteissä aloittaviin henkilöihin vaan kyseessä on menetelmien kehittäminen

1. Hankesuunnitelma on toteutuskelpoinen ja perustuu ennalta selvitettyyn tarpeeseen
  - hankesuunnitelmalla on selvä hakemuksessa osoitettu yhteys toteuttavan organisaation strategiaan ja/tai mukana olevien organisaatioiden strategioihin ja/tai paikallisiin/alueellisiin/valtakunnallisiin strategioihin
  - hanke tuottaa lisäarvoa ja täydentää kansallista/toteuttajan normaalia toimintaa

- hankkeeseen sisältyvät toimenpiteet ovat relevantteja toimintaympäristön kannalta ja niillä voidaan saavuttaa asetetut tavoitteet
  - hankkeen tarvelähtöisyydestä pystytään esittämään näyttöä
  - hankkeen toimenpiteissä on otettu huomioon sukupuolivaikutusten arviointi
2. Hankkeen toteuttajalla on riittävät taloudelliset edellytykset hankkeen toteuttamiseksi ja hankkeelle esitetyt resurssit ovat realistiset hankesuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi
    - hankkeen toteuttajan esittämät taloudelliset resurssit ovat realistiset hankkeen toteuttamiseksi
    - hankkeen toimenpiteitä voidaan pitää kustannustehokkaina suhteessa hankkeen edellyttämiin resursseihin
  3. Hankkeen toteuttajalla on esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi riittävä osaaminen ja kokemus
    - toteuttaja pystyy osoittamaan riittävää hankehallinnon kokemusta ja osaamista
    - toteuttaja pystyy osoittamaan suunnitelman mukaisen toiminnan edellyttämää riittävää kokemusta ja osaamista
  4. Hankkeen toteuttajalla on toteutuksen kannalta järjestetty yhteistyö oleellisiin sidosryhmiin
    - hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat tahot ovat relevantteja ja sitoutuneita
  5. Hankkeessa on tarkoitus saavuttaa työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä tuloksia ja vaikutuksia
    - työllisyyttä edistäviä tai ylläpitäviä välillisiä tai välittömiä vaikutuksia pystytään arvioimaan
    - hankkeissa kehitettävät hyvät käytännöt ovat siirrettävissä ns. normaaliin toimintaan

IV Erityiset alueelliset arviointiperusteet

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi hankehakemuksia arvioidaan ELY-keskuksen toimintalinja- ja kehittämisohjelmakohtaisten painopisteiden osalta. ELY-keskuksen rahoituksen painopisteet on esitetty hakuohjeessa toimintalinjakohtaisesti.

Länsi-Suomen suuralueosion hankehakemusten osalta huomioidaan lisäksi Etelä-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän vuoden 2011 hankevalintaa ohjaavat kriteerit:

- hanke liittyy Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa 2011-2014 esille nostettuihin kehittämislinjauksiin
- mikäli hanke liittyy selkeästi toimialaan tai teemaan, josta on hyväksytty maakunnallinen strategia tai toimenpidesuunnitelma, projektivalinnassa otetaan huomioon ao.strategian linjaukset
- hanke on maakunnallinen tai usean kunnan alueella toteutettava sekä toteutusalueen kannalta strategisesti tärkeä

